Magyarország és Oroszország a kulturális kapcsolatok tükrében

Interjú Goretity Józseffel

Hogy látja a szovjet-magyar, illetve orosz-magyar kulturális kapcsolatok alakulását a rendszerváltást megelőző évtizedektől napjainkig? Hogyan lehet ezt a kérdést összefoglaló jelleggel áttekinteni?

Ha a magyar vagy orosz rendszerváltás előtti időszakot nézem, akkor egyértelműen a kulturális kapcsolatok nagyon erőteljes intézményi kiépítettsége volt jellemző. A legkülönfélébb kulturális szervezeteknek nagyon szoros és valóban hivatalos intézményi kapcsolataik voltak. Ehhez nyilván az kellett, hogy a kulturális területet felügyelő minisztériumok szintjén köttessenek meg szerződések, amelyek alapján a delegációk és a kulturális cserekapcsolatok működtethetőek voltak. Ez természetesen óriási állami erőforrások mozgósítását feltételezte.

Milyen módon érintette ez a jelenség az irodalmi kapcsolatokat?

Jól tudjuk, hogy az orosz kultúra a mai napig alapvetően irodalomközpontú. Teljesen nyilvánvaló, hogy éppen emiatt a szovjet irodalomnak olyannak kellett lennie, amilyet az állam elvárt. Ennek következtében az irodalmi intézmények vezetésében nem annyira az számított, hogy ki milyen színvonalú író, hanem hogy mennyire elkötelezett a rendszer mellett, mennyire vannak meg a pártkapcsolatai. A delegációkba elsősorban – innen is, onnan is – olyan emberek kerültek be, akik sokkal inkább hivatalnokok, csinovnyikok voltak, semmint valódi írók. Azt is tudjuk, hogy a két ország irodalmából fordításra kerülő művek sem feltétlenül a korabeli magyar vagy orosz irodalom legjavát jelentették, sokkal inkább arról volt szó, hogy ideológiailag megfeleltek. Az, hogy az 1945-öt követő időszakban a magyar irodalom klasszikusainak egy jelentős részét lefordították orosz nyelvre, az nagyon jó dolog. Ugyanez megtörtént Magyarországon az orosz klasszikusokkal. Más kérdés, hogy bizonyos fordításoknak milyen volt a színvonala, más kérdés az, hogy mára – akármilyen jók is voltak – számos fordítás elavult. A klasszikusok mellett nyilvánvalóan lefordítottak egy sor olyan munkát is, aminek igen kevés köze van az irodalomhoz. Hogyha a ma idősebb nemzedéket megkérdezzük arról, hogy mik voltak a meghatározó élményei a 20. századi orosz irodalomból, akkor egészen bizonyosak lehetünk abban, hogy fel fognak sorolni számos olyan szerzőt a ’60-as, ’70-es, ’80-as évekből, akik akkoriban Magyarországon nagyon népszerűek voltak. Nem biztos, hogy azért, mert jók, hanem mert a kulturális apparátus őket mutatta be Magyarországon és a többi szocialista országban is. És ez fordítva is igaz.

archivum.retorki.hu/folyoirat

Hogyan változott ez a ’90-es évek elején?

Eljött a rendszerváltás, előbb Magyarországon, aztán Oroszországban is, szétesett a Szovjetunió. Nagyon sok olyan remény volt abban az időben – és van olyan gyanúm, hogy nem csak a kulturális életben –, hogy Magyarország mint a szocializmus idején a legvidámabb barakk, alkalmas lesz arra, hogy a Nyugat és a volt Szovjetunió, az utódállamok, Oroszország között közvetítsen, valamiféle hidat alkosson. Azt gondolom, hogy ezek az illúziók – több oknál fogva is – nagyon gyorsan szertefoszlottak. Először is, a rendszerváltással pillanatok alatt leépült az a bizonyos intézményi rendszer, amely a Szovjetunió időszakában a két ország kulturális életében megvolt. Másfelől Magyarország a rendszerváltást követően nemhogy bármennyire is fordult volna Oroszország, az orosz kultúra felé, hanem egyértelműen elfordult tőle. Olyasfajta ellenszenv alakult ki az emberekben, hogy kialakult a vélemény, hogy minden, ami orosz, az rossz. Említhetném azt az esetet, amikor Paszternak *Zsivago doktor* című regénye végre megjelent még a *peresztrojka* utolsó éveiben. Egy ideig mindenki rettenetesen várta a könyvet, amely be volt tiltva. Amikor viszont megjelent magyarul, élelmiszerboltok forgópolcain álltak az olcsó papírborítós könyvek, és a kutyának se kellettek. Az a vélemény alakult ki, hogy ez is csak olyan „vacak, unalmas orosz vagy szovjet regény, mint a többi”. Ami a túloldalt illeti, az oroszokban is volt egy nagyon erőteljes ellenszenv. Nem kifejezetten Magyarország, hanem az összes közép-európai ország iránt, amelyekben elkezdődött a szovjet rendszer erodálása. Az oroszok jelentős része úgy érezte, hogy ezek az államok cserbenhagyták a Szovjetuniót. A hídszerep, amelyet mi illúzióként gondoltunk Magyarországnak, azért sem valósulhatott meg, mert az oroszok a maguk léptékével gyakorlatilag átléptek a fejünk fölött. Nem vártak arra, hogy Magyarország vagy bármelyik közép-európai ország közvetítsen Oroszország és Nyugat-Európa, vagy Oroszország és Amerika között, ők közvetlenül teremtették meg ezeket a kapcsolatokat. Ezek a kapcsolatok ki is alakultak Oroszország és Nyugat-Európa, illetve Amerika között. A ’90-es évek végére tulajdonképpen az a helyzet állt elő – és ez a kulturális kapcsolatokat illetően részben ma is tart –, hogy Magyarország és Oroszország szinte semmit sem tudott egymásról kulturális értelemben. Hírek is alig jutottak el egyik országról a másikba. Ami a kulturális kapcsolatokat illeti, miután az intézményi kapcsolatok teljesen széthullottak, jobbára azok a személyes kapcsolatok maradtak meg, amelyek még a Szovjetunió idején alakultak ki.

Az intézményi kapcsolatok tehát személyes együttműködésekké alakultak?

Igen, de mivel a nagy volumenű programok szervezéséhez szükséges intézményi rendszer hiányzott, a személyes kapcsolatok nagyon apró, az orosz kulturális tengerben elvesző eredményeket hoztak. Nagyon nehéz volt bármi olyat is megvalósítani a két ország kulturális kapcsolataiban, ami komoly súllyal jelent volna meg. Ha én a ’90-es évek második felében elmentem egy irodalmi folyóirathoz vagy könyvkiadóhoz, hogy milyen pezsgő irodalmi élet zajlik Oroszországban, és jó volna fordítani valamit – finoman fogalmazva nem találtam nagy fogadókészségre. Ugyanez volt a helyzet Oroszországban is. Tehát az a nagyon tisztességes fordítói gárda, amelyik jól tudott, tud magyarul, gyakorlatilag munka nélkül maradt.

Mikortól érzékelhető változás a kapcsolatok intenzitásában?

Én ezt a nagyon óvatos, lassú változási folyamatot a ’90-es évek legvégétől érzékeltem, amikor a hazai irodalomban lehetett már fogadókészségre találni az orosz irodalom kiadására. Amikor 2000 januárjától Moszkvában dolgoztam, ez már megfigyelhető volt a kulturális életben dolgozó oroszok részéről. Ennek

több oka volt. Az egyik nagy valószínűséggel az, hogy kezdett eltelni annyi idő a rendszerváltás óta, hogy jelentkezett egy olyan generáció, amelynek nem kötődtek közvetlen rossz élményei a Szovjetunió politikájához, gyarmatosítási törekvéseihez. Nyilván, ahogy a 2000-es évek elejétől kezdődően Oroszország is kezdett egy kicsit talpra állni a Szovjetunió széthullása utáni traumát követően, elindult az a folyamat, hogy az oroszok turistaként megjelentek Európában, többek között Magyarországon is. Létrejött egy természetes emberi közeledés, amely során egy kicsit háttérbe szorult a politika. Természetesen nagyon hosszú ideig léteznek még olyan 20. századi történelmi sérelmek, amelyeket egyik vagy másik ország lakossága nehezen tud megemészteni. A moszkvai Kulturális Központot – amely a '90-es években gyakorlatilag vegetált – az első Orbán-kormány nevezte ki 1999-ben Collegium Hungaricummá. Ez nagy lökést adott az intézményi formában való működésnek. Ez a kulturális mellett természetesen tudományos kapcsolatokat is jelentett: ha nem is óriási sikerrel, de elindult egy nagyon komolynak látszó levéltári kutatási rendszer. Nyilván már a 2000-es évek elején is nagyobb pénzt kellett volna invesztálni a közös kutatásokba. Magyarország ezt nem tudta, nem akarta meglépni – eközben az orosz levéltárak büszkén dicsekedtek a németekkel, franciákkal, amerikaiakkal közösen kiadott tanulmánykötetekkel. Egy kicsit úgy hatott ez akkor, hogy vertük az asztalt az orosz levéltárakban, hogy *restitúció*, miközben ők azt várták, hogy valamilyen közös kutatásokba kezdjünk, amelyeket természetesen a magyar állam finanszíroz. Hogy aztán ez mennyire etikus, az egy másik kérdés…

A 2010-es évektől kezdődően látható, hogy Magyarország felé van egy erőteljesebb nyitás. Tehát – különösen az Oroszország ellen bevezetett szankciók óta – azt érzékelik, hogy Magyarország pontosan ugyanúgy ítél meg sok dolgot, mint az oroszok: például, hogy a nyugati államok ne mérjenek kettős mércével. Úgy látják, hogy van olyan ország Európában, amelynek a nyugat-európai hozzáállás a világhoz, Európához, Oroszországhoz nem mindenben tetszik. Ennek is köszönhető, hogy amikor például a Tolsztoj Társaság megkeres jelentős oroszországi intézményeket, akkor nagyon készségesen fogadnak bennünket. Operatív módon tudnak intézkedni abban, hogy ez valóban hivatalos kapcsolat legyen, ne csak papíron létezzen, hanem, hogy valóban tartalommal teljék meg. Egyetlen gond volt, ami időnként furcsán hatott a számukra, hogy az egyetemnek, mint állami intézménynek egy civil szervezettel kellett kapcsolatot felvennie. Ezt oldotta, hogy a Tolsztoj Társaság vezetősége mégiscsak egyetemekhez kapcsolódó emberekből is áll, így aztán egyetemeket is be tudtunk vonni ezekbe a kapcsolatokba. Azt hiszem, kölcsönös megelégedésre. Ha úgy tetszik, ebben is érvényesül az a pragmatizmus, amiről a magyar kormány is beszél az orosz kapcsolatokat illetően. Az is tény, hogy nagyjából az utóbbi tíz évben Magyarországon jelentős érdeklődés érzékelhető Oroszország, az orosz nyelv iránt. Ezt orosz szakos egyetemi tanárként a szakra jelentkezők számából nagyon szépen le tudom mérni. Amíg a 2000-es évek vége felé a Debreceni Egyetem orosz szakán évfolyamonként 7-8 fő volt – azoknak jelentős része kárpátaljai magyar, vagy félig magyar, félig ukrán –, mára stabilizálódott egy 25-30 fős évfolyamonkénti létszám. Ez lehetővé tette, hogy a mesterképzés és a doktori program elinduljon, hogy fordító-tolmács képzés jöhessen létre. Azt is látom, hogy az oktatási rendszer – különösen, amióta az oroszok is átszervezték a külföldi hallgatók fogadását oroszországi egyetemeken – egy kicsit nehézkesen működik. Furcsa módon, miközben az érdeklődés nő, az államilag meghirdetett helyeknek egy jelentős részét nem töltik be a magyarországi jelentkezők. Egyrészt rettenetesen bonyolult az adminisztrációs része, időnként teljesíthetetlenek az adminisztrációs követelmények, amelyeket támasztanak. Másrészt nagyon szerény ösztöndíj jár vele. Miközben a Campus

archivum.retorki.hu/folyoirat

Hungary-vel – amíg létezett –, a Tempussal vagy az Erasmus Plusszal tisztességes összegű ösztöndíjat kapnak, és ezzel tudnak kimenni Oroszországba a hallgatóink. Ehhez viszont az kell, hogy legyenek oroszországi egyetemekkel dokumentálható, jól működő kapcsolataink.

A Debreceni Egyetem az orosz oktatás, ruszisztika központjává kezd válni...

Azzá is vált, azt gondolom. Természetesen a budapesti orosz tanszék, illetve a budapesti Ruszisztikai Központ továbbra is működik. Az ELTE orosz szakára – ezzel nem is próbálunk versenyezni – évfolyamonként 50-60 főt vesznek fel. Az ELTE-n kívül van még oroszoktatás a Szegedi Egyetemen. Sajnos a szombathelyi és a nyíregyházi tönkrement, a pécsi nagyon szerényen működik. Tény, hogy nálunk, Debrecenben erőteljes fellendülés tapasztalható szakmai és hallgatói oldalról is. Nagyon remélem, hogy az elkövetkezendőkben ez tovább folytatódik, mivel idén tavasszal megnyitottuk az egyetemen az orosz központot. Ez a Russzkij Mir Alapítvány kötelékébe tartozik, és azt gondolom, hogy az orosz központ lehetőségei hatással lesznek arra, hogy erőteljesebben ráirányíthassuk az egyetemi hallgatók, illetve a város figyelmét az orosz nyelv és az orosz kultúra fontosságára és a velük való foglalkozásban rejlő lehetőségekre.

Hogyan jellemezné a kortárs orosz irodalom és rendszerváltás kapcsolatát?

A rendszerváltás időszakában és azt követően az orosz irodalomban egy nagyon erőteljesen liberális irodalom dominált. A ’70-es évek végén, ’80-as évek legelején jelentkező fiatal írókról van szó, akiket akkortájt betiltottak, a *peresztrojka* és a rendszerváltás korszakában szabadon adhatták ki a műveiket. Ez a valóban unalmas szocreál irodalom után borzasztóan friss, eleven hang volt. Valami nagyon izgalmas dolog kezdett történni. Hogy aztán hosszú távon mit érnek ezek az alapjában a posztmodern irodalomhoz kapcsolódó művek és szerzők, azt majd az idő eldönti. E mögött ott volt a Jelcin-féle politikai kurzus, amelyik szintén liberálisnak mutatta magát – nem biztos, hogy teljes egészében az volt –, és amelyik az évtized, illetve az évezred végére tulajdonképpen Oroszországot a szétesés szélére sodorta. Mindenesetre a kultúrában, az irodalomban ez a fajta szabadság jótékony hatást tett, mert számos olyan irányzat, szerző előkerült, aki ifjú íróként a betiltás sorsára jutott. Tény, hogy a ’90-es évek folyamán ez a ’70-es évek végén, ’80-as évek elején ifjú korát élő nemzedék gyakorlatilag az egész irodalmat uralta. Borzasztóan nagy szerencséjük volt, mert a nyugati világ pontosan azokat a dolgokat, amiket ők műveltek, a szocialista ideológia, a szocialista rea-

A **Debreceni Egyetem Szlavisztika Intézete** hosszú múltra tekint vissza. Napjainkban a hazai orosz nyelvi képzés kiemelkedő intézménye, központja. Jelenlegi képzési formái a következő lehetőségeket nyújtják: szlavisztika alapképzési szak, orosz specializáció, orosz minor szak, szlavisztika mesterképzési szak, osztatlan tanárszak, doktori képzés. Az Intézet saját folyóirattal rendelkezik (*Slavica*). A képzés keretében jelentős figyelmet szentelnek a cserediák és képzési programoknak. A hallgatók a nemzetközi kapcsolatrendszer teremtette lehetőségeket a TEMPUS, ERASMUS, CAMPUS HUNGARY ösztöndíjakkal használhatják ki. A debreceni Szlavisztikai Intézet szoros szakmai kapcsolatot ápol több oroszországi egyetemmel és intézménnyel, többek között a Voronyezsi Állami Egyetemmel, a Moszkvai Állami Szociális Egyetemmel, a moszkvai Puskin Intézettel, az Orosz Tudományos Akadémia Szlavisztikai Intézetével, a moszkvai Fordítási Intézettel, a moszkvai Szolzsenyicin Házzal, a Szentpétervári Állami Egyetem Finnugor Tanszékével, a Tyumenyi Állami Egyetemmel, a Taganrogi Állami Egyetemmel. Az Intézet jelenlegi vezetője Dr. Goretity József irodalomtörténész és műfordító. Az Intézet kezdeményezésére és hathatós közreműködésével a Russzkij Mir Alapítvány 2017 tavaszán Orosz Központot létesített a Debreceni Egyetemen.

lizmus kliséinek kifordítását óriási népszerűséggel honorálta. Számos nyelvre fordították őket, és gyakorlatilag ezzel a népszerűséggel rátelepedtek a korabeli orosz irodalomra, úgyhogy azok az írók, akiket manapság patriótának szokás nevezni, háttérbe szorultak, alig-alig jutottak szóhoz. Ők jobbára a hagyományos irodalmi stílusban író, realista szerzők voltak. A Jelcin-korszak utáni időszakban aztán egyre erőteljesebben kezdett hangot kapni egy újabb ifjú nemzedék, amelynek elege lett a '90-es éveket uraló posztmodern, illetve liberális gondolkodású írónemzedékből, és sokkal inkább patrióta jellegű, a hagyományos írásmódhoz igazodó irodalmat kezdett el művelni. Ők alkották az ún. újrealisták irányzatát. Természetesen messze nem egységes csoportosulásról van szó. Az ő feltűnésükkor a hozzájuk közel álló olyan szerzők is újra népszerűek lettek, akik gyakorlatilag a pályafutásuk kezdetétől tradicionálisabb irodalmi irányt képviselnek, vagy képviseltek. Mára az is látszik, hogy igazából az orosz irodalomban azok a szerzők tudnak érvényesülni, népszerűvé válni, akik e kétféle írásmód tanulságait, eredményeit össze tudják egyeztetni, tehát mind a posztmodern, mind a dokumentarizmusba hajló realista írás ötvözetét tudják adni. Ilyen alkotó egyik oldalról Ljudmila Ulickaja, aki meglehetősen liberális nézeteket vall, de szépirodalmi műveiben olyan hagyományos irodalmi stílust képvisel, ami valamiféleképpen mégiscsak a klasszikus orosz irodalom folytatása. Történetmesélésről, elbeszélésről, plasztikusan ábrázolt figurákról van szó, miközben rengeteg az utalás, *reminiszcencia*, idézet a megelőző korok irodalmából. A másik oldalról Jurij Poljakovot tudnám említeni, akinél szintén elképesztő mennyiségű szójáték van, miközben nagyon is a 19. és 20. század eleji orosz szatirikus irodalom folytatója. Miközben Ulickaja bár nagyon óvatosan, de támogat olyan akciókat, amelyek a jelenlegi rendszert bírálják, aközben Poljakov nagyon is a Putyin-rendszer híve, olyannyira, hogy az elnök kulturális tanácsadó testületének az egyik tagja. Az orosz értelmiség – a magyarhoz hasonlóan – meglehetősen megosztott. Lehet ezt úgy is gondolni, hogy ez valami nagyon távoli rokona a 19. századi nyugatos-szlavofil vitának, vagy akár még régebbre, Nagy Péterig és Rettegett Ivánig is vissza lehetne vinni a kérdést. Oroszországnak ez – hogy Európához vagy Ázsiához tartozik – gyakorlatilag fennállása óta komoly problémája. Nem vagyok azonban abban biztos, hogy a mai egyenes leszármazottja volna a hajdani kelet-nyugat vitának. Annyi biztos, hogy a Jelcin-érában inkább a Nyugat felé orientálódók voltak a kulturális élet meghatározó alakjai. Ma sokkal inkább azok, akik az orosz sajátosságokat, az orosz nemzeti tudatot törekszenek erősíteni. Azt mindenesetre meg kell állapítani, hogy a rendszerváltást követően sem egyik, sem másik társaság, sem egyik, sem másik éra alatt nem volt korlátozva abban, hogy a saját irodalmi ízlésének megfelelően dolgozzon, és adja ki a műveit. A fent említett Poljakov nemrégiben elmesélte, hogy az a kisregénye, ami most jelent meg magyarul, *Demagrád* címmel, 1993-ban született, és nagyjából akkor került a könyvesboltokba, amikor Jelcin lövette a Fehér Házat, az orosz parlament épületét. A kisregény annyira éles bírálatként hatott az akkori helyzetre, hogy azokban a napokban visszahívatták a könyvesboltokból a könyvet. Ez mondjuk nem vált a liberális demokrácia és a szólásszabadság nagyobb dicsőségére. Nyilván a mai kulturális életből is lehet egy-két olyan eseményt említeni, amikor ha nem is betiltanak egy-egy művet, de a kultúrpolitika élesen elhatárolódik tőlük. Szokták emlegetni a *Leviatán* című filmet, amelyet bíráló jellege miatt állítólag Putyin nem szeret. Lehet, hogy nem szereti, de a film létrehozásához a rendező orosz állami támogatást kapott. Ostobaság, amit az utóbbi pár évben Magyarországon, nem tudom milyen forrásokra hivatkozva terjesztenek, hogy a Putyin-érában minden az elnök számára nem tetsző vélemény be van tiltva. Engem műfordítóként sem az ér-

archivum.retorki.hu/folyoirat

dekel elsősorban, hogy ki melyik oldalra áll, én fordítok Ulickáját és Poljakovot is – ráadásul mindkettőt nagyon nagy örömmel. Tőlem is kérdezte egy tévéműsor szerkesztője, hogy szegény Ulickaja „nagyon el van-e nyomva otthon". Kénytelen voltam azt mondani, hogy éppen kint jártam Moszkvában, amikor a legújabb regénye megjelent. Óriási felhajtás volt a könyvesboltokban mindenütt, mert ez eseménynek számított – nem politikainak, hanem irodalminak. Érzek egy általános oroszellenes vélekedést bizonyos magyarországi sajtóorgánumokban, de az illetők inkább az Oroszország elleni megnyilvánulásokban járnak élen, az ország megismerésére való törekvésben pedig nagyon hátul.

Egyébként pedig azt gondolom, hogy olyan írók, akik nagyon direkt belefolynának a politikába, kevesen vannak Oroszországban. A magukat írónak tartók tudniillik pontosan tudják, hogy amikor valamelyik politikai nézet sulykolásába kezdenek, abban a pillanatban megszűnnek szépírónak lenni. Nem véletlen, hogy az oroszországi rendszerváltás két elképesztően fontos eseménye – 1991, amikor a Gorbacsovot puccsal megdönteni igyekvő rendkívüli bizottság ellen föllépő Jelcin megvédi az orosz Fehér Házat, majd 1993, amikor ugyanez a Jelcin maga kezdi el lövetni a Fehér Házat a bent maradt küldöttekkel együtt – nagyon kevés szépirodalmi műben van megírva. Lehet, hogy történelmi léptékkel mérve közel is van, és még nincs olyan rálátás, hogy ezt megtegyék. Azt gondolom ugyanakkor, hogy az egyik oka éppen az, hogy nem akarnak közvetlen politizálásba kezdeni egy szépirodalmi műben.

Zárszóként, a következő években az orosz-magyar kapcsolatok területén mire számít? Mit gondol, milyen lépésekre lenne szükség?

Először is, azt remélem, hogy itthon egyre többen fognak érdeklődni az orosz nyelv és ezen keresztül a kultúra iránt. Arra számítok, hogy az elkövetkezendő időben sokkal több magyar ember gondolja majd úgy, hogy az orosz nyelvre az angol mellett feltétlenül szüksége van. Abban bízok, hogy ez az érdeklődés viszonzásra talál Oroszországban is. Nagyon bízom benne, hogy azok az egyetemi kapcsolatok, amelyeket az utóbbi években kialakítottunk, továbbra is fennmaradnak és így, vagy még intenzívebben működni tudnak. Azt is remélem, hogy komolyabb intézményi együttműködések is ki tudnak alakulni. Nem csak az ilyen műhelyek, mint a Tolsztoj Társaság, a debreceni Szlavisztikai Intézet, vagy a Nemzeti Színháznak az orosz kapcsolatai. Szeretném, ha mind a magyar, mind az orosz kulturális kormányzat egyszer csak rászánna ezekre a kulturális kapcsolatokra elegendő pénzt, paripát, fegyvert, amelyek segítségével fölépülhet a jelenleginél sokkal szorosabb és nagyobb volumenű kapcsolatrendszer.

Riba András László

Goretity József (1961, Borota), műfordító, irodalomtörténész. A József Attila Tudományegyetem Bölcsészkarán magyar nyelv és irodalom – orosz nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett 1985-ben. 1985 és 1992 között a Kossuth Lajos Tudományegyetem (KLTE) Orosz Irodalmi Tanszékének tanársegédje volt. 1993 és 1994 között a KLTE (későbbi Debreceni Egyetem) Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézetben adjunktus, majd 1995-től docens, 1996-tól tanszékvezető. 2000 és 2002 között a moszkvai Magyar Kulturális Központ tudományos igazgatója, majd 2002 és 2003 között a Balassi Bálint Intézet munkatársa volt. 2003 után ismét a Debreceni Egyetem Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézetben dolgozott docensként, 2004-ben habilitált. Kutatási területe a kortárs orosz próza, a 19. és 20. század eleji orosz próza sajátosságai, továbbá intertextualitás és mítoszkritika összefüggései a 19. századi európai irodalomban.